

Souhrnná teritoriální informace:

Lichtenštejnsko

Zastupitelský úřad Bern 15. 6. 2021 11:48

Lichtenštejnské knížectví neboli Lichtenštejnsko je s rozlohou 160 km² a 39 000 obyvatel jedním z nejmenších států Evropy. Země leží na svazích Alp, konkrétně pohoří Rätikon, a je vklíněna mezi Švýcarsko a Rakousko. Se Švýcarskem je spojena hospodářsky a politicky, například prostřednictvím celní a měnové unie - zákonnou měnou je zde od roku 1924 švýcarský frank.

Lichtenštejnsko je konstituční dědičnou monarchií, postavenou na parlamentních základech, v jejímž čele stojí kníže. Nejen on, ale i parlament a další vládní instituce sídlí v hlavním městě Vaduzu. Největším městem co do počtu obyvatel je Schaan.

Knížectví patří mezi nejbohatší státy Evropy a pravidelně se umísťuje na předních příčkách zemí s největší kupní silou obyvatel a blahobytem. Disponuje široce diverzifikovanou ekonomikou s řadou malých a středních podniků. K vysoké přidané hodnotě přispívá zejména vysoce kvalifikovaná pracovní síla, silný průmyslový sektor a poskytovatelé finančních služeb. Navíc se jedná o zemi s dlouhodobě stabilní politickou situací a vysokou politickou kulturou, což je důležitým aspektem pro jakékoliv podnikání. Společně se Švýcarskem se Lichtenštejnsko dostalo také na světovou špičku v kryptoměnach a technologiích blockchain. Do země se v r. 2019 přesunula známá kryptoměnová burza Bittrex a na začátku r. 2020 vstoupil v platnost zákon o blockchainu. Tím se knížectví stalo první zemí světa, která oficiálně využívá kryptoměny. Oblast blockchainu a kryptoměn má velký potenciál rovněž pro spolupráci s českými subjekty. Neméně významnou oblast lichtenštejnského zájmu představuje i digitalizace, zejména v kontextu jejího využití v národním hospodářství, ale i v zajištění bezpečnosti a stability digitální infrastruktury a její ochrany před kybernetickými útoky.

Lichtenštejnsko nepatří mezi významné obchodní partnery České republiky, je dlouhodobě zhruba kolem 100. pozice mezi obchodními partnery ČR s podílem zhruba 0,01 % na celkovém obratu zahraničního obchodu ČR.

Lichtenštejnské ekonomice se stejně jako ostatním evropským zemím nevyhnula koronavirové krize. V jejím důsledku se HDP v r. 2020 snížil o 7,5 % a obrat 25 vybraných větších společností poklesl v 1. pololetí zmíněného roku téměř o pětinu. Navzdory krizi však 3 největší lichtenštejnské bankovní skupiny vykázaly za prvních 6 měsíců r. 2020 příliv nových peněz ve výši 3,6 mld. CHF. Banky tak spravovaly 338 mld. CHF, což je nárůst 1,4 % oproti stejnému období r. 2019. Díky kurzarbeitu a vládním opatřením neměla krize žádný zásadní vliv na zaměstnání a míru nezaměstnanosti. Stejně jako švýcarská ekonomika, tak i ta lichtenštejnská se postupně stabilizuje.

Tato souhrnná teritoriální informace je zpracována pro zemi, která je tzv. priakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Vaduz
Počet obyvatel	39,06 tis.
Jazyk	němčina
Náboženství	křesťanství
Státní zřízení	konstituční dědičná monarchie
Hlava státu	kníže Hans-Adam II.
Hlava vlády	Daniel Risch
Název měny	švýcarský frank (CHF)
Cestování	
Časový posun	není
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Kateřina Fialková
Ekonomický úsek	Zdeněk Eliáš, Marcela Dvořáková
Konzulární úsek	JUDr. Ing. Vladimír Krňávek
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	N/A
Hospodářský růst (%)	- 7,5
Inflace (%)	- 0,9
Nezaměstnanost (%)	1,8

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu:

Lichtenštejnské knížectví, zkráceně Lichtenštejnsko – německy: Fürstentum Liechtenstein

Systém vládnutí:

Lichtenštejnsko je dle ústavy konstituční dědičnou monarchií - po mužské linii - postavenou na demokratických a parlamentních základech. Ústava z r. 1921 je založena na konsensu mezi knížetem a obyvatelstvem, jde o tzv. duální systém, v němž se panovník dělí o státní moc s lidem. Kníže potvrzuje parlamentem schválené zákony, rozhoduje o zásadních otázkách zahraniční politiky a zastupuje stát navenek. Jeho právem je také jmenování předsedy vlády a ministrů. Obyvatelé nicméně mají možnost přímo ovlivňovat zákonodárství hlasováním v referendech.

Lichtenštejnský parlament se skládá z 25 poslanců, z nichž 15 je z tzv. Horní země (Oberland) a 10 z tzv. Dolní země (Unterland). Volební období parlamentu je 4leté. Vláda čítá 5 členů: předsedu, jeho zástupce a tři ministry. Správa země přísluší vládě, která je odpovědná parlamentu a knížeti.

Složení vlády (od 25. 3. 2021):

- Daniel Risch (VU) – předseda vlády a ministr financí
- Sabine Monauni (FBP) – místopředsedkyně vlády a ministryně vnitra, životního prostředí a hospodářství
- Dominique Hasler (VU)- ministryně zahraničních věcí, školství a sportu
- Graziella Marok-Wachter (VU) – ministryně pro infrastrukturu a spravedlnost
- Manuel Frick (FBP) – ministr sociálních věcí a kultury

Politická atmosféra v zemi:

Poslední volby do zemského sněmu - parlamentu - se konaly 7. 2. 2021. S rozdílem pouhých 23 hlasů se na 1. místě s 35,9 % umístila křesťanskosociální strana Vaterländische Union před Liberálně konzervativní stranou - Fortschrittliche Bürgerpartei (dosud nejsilnější stranou), která získala taktéž 35,9 %. Obě strany tak mají 10 mandátů v parlamentu. Ze zbývajících 5 parlamentních křesel získala 3 mandáty ekologicky a sociálnědemokraticky orientovaná strana Freie Liste a dvě křesla si připsala strana Demokraté za Lichtenštejnsko - Demokraten pro Liechtenstein. Celkem 7 míst v 25členném parlamentu obsadily nově ženy, což je dvojnásobek oproti minulému volebnímu období.

Výsledky voleb nijak neovlivnily směřování země, protože obě nejsilnější strany spolu vládnou v tzv. Velké koalici již mnoho let a těší se vysoké důvěře obyvatel.

Zemi v blízké budoucnosti čeká reforma zdravotnictví a sociálního/důchodového systému. Lichtenštejnská populace stárne a současný systém financování důchodů není do budoucna udržitelný. Vláda se také bude muset věnovat reformě vzdělávacího systému, která je nutná, aby si země udržela vysoce kvalifikovanou pracovní sílu.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika vychází z principů suverenity, nezávislosti a neutrality země. Důležitým prvkem lichtenštejnské zahraniční politiky – jak vláda s oblibou zdůrazňuje – je flexibilita. Na jejím přímém utváření a naplňování se dle ústavy podílí vláda i vládoucí kníže, přičemž kníže má v zahraničně-politických otázkách ve vztahu k vládě právo veta. Vzhledem k tomu, že Lichtenštejnsko je státem bez vlastní armády, mají pro ně zásadní význam státní smlouvy v bilaterálních vztazích se sousedy – nejdůležitější relací je Švýcarsko a Rakousko, dále je to Německo, Itálie, USA a Velká Británie. Pro malé knížectví je nepostradatelná i multilaterální diplomacie a ukotvení v mezinárodních institucích. V členství v OBSE (od r. 1975) a v Radě Evropy (1978) spatřuje Lichtenštejnsko hlavní záruky svých aktivit v multilaterální oblasti. Země je také členem OSN, a to od r. 1990. O 5 let později vstoupila do WTO. Pro knížectví jsou také zcela zásadní vztahy s EU, a to nejen z politického,

ale i z ekonomického pohledu.

Vztahy Lichtenštejska s EU

I když se Lichtenštejsko stalo členem Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) až v r. 1990, jeho členství lze de facto prostřednictvím celní unie se Švýcarskem počítat již od založení ESVO, tj. od r. 1960. Lichtenštejsko si uvědomovalo, že plnoprávné členství v EU by přineslo jisté problémy především jeho bankovnímu sektoru, proto uvítalo iniciativy v rámci ESVO ke sjednání smlouvy s EU – vytvoření tzv. Evropského hospodářského prostoru (EHP). Jeho členem je od r. 1995.

Další nutnost „korekcí“ v zahraniční politice země ve smyslu přibližování se EU se projevila po vstupu Švýcarska do schengenského prostoru v r. 2008. Od r. 2011 se členskou zemí schengenského prostoru stalo i Lichtenštejsko, a to za podobných podmínek jako Švýcarsko; osobní kontroly sice na hranicích odpadly, celní kontroly však mohou být nadále uplatňovány, neboť země není v celní unii. Lichtenštejsko se mj. plně účastní i dublinského systému určování kompetence při udělování žádostí o azyl.

Členství v EHP je Lichtenštejnci hodnoceno pozitivně, jak prokázala studie v r. 2015. Vytváří dobrou výchozí pozici pro další rozvoj vztahů s EU i evropskými zeměmi. Prostřednictvím finančních mechanismů EHP poskytuje Lichtenštejsko spolu s Norskem a Islandem finanční příspěvek, určený „novým“ členským zemím EU. V letech 2014-2021 se jedná o sumu 2,8 mld. eur, přičemž příspěvek Lichtenštejska z toho tvoří 16,5 mil. eur.

Vztahy Lichtenštejska s ČR

Sedmisetletá historie vzájemných vztahů byla po 2. světové válce zatížena majetkovými spory, a tudíž byly diplomatické styky navázány až v r. 2009. ČR a Lichtenštejsko se dnes v bilaterálních vztazích soustředí na rozvoj kultury, vzdělávání, spolupráce v ekonomické oblasti a v zahraniční politice - zejména v evropských sdruženích a na multilaterálních fórech. Pravidelně se konají konzultace zástupců obou ministerstev zahraničí a rovněž běží řada společných projektů, např. Česko-Lichtenštejská komise historiků. Obě země mají diplomatické zastoupení na nejvyšší úrovni: lichtenštejské velvyslanectví pro ČR sídlí ve Vídni, české velvyslanectví pro Lichtenštejsko v Bernu (v Lichtenštejsku se nenachází žádná ambasáda cizí země a většina velvyslanců je přiakreditována z Bernu).

Česko-lichtenštejské vztahy jsou nadále komplikovány majetkovými spory knížecí rodiny, které se řeší u českých soudů a které zatím nebyly uzavřeny. V této souvislosti Lichtenštejsko podalo v srpnu 2020 také stížnost na ČR u Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). ESLP se ohledně dalšího postupu zatím nevyjádřil.

1.3 Obyvatelstvo

S 39 000 obyvatel a 160 km² patří Lichtenštejsko k nejmenším státům v Evropě, ale i na světě. Země je rozdělena na 11 okrsků/obcí. Nejlidnatějším lichtenštejským městem je Schaan se 6 000 obyvateli. V hlavním městě Vaduzu žije zhruba 5 700 lidí. Více než třetinu, tj. 34,5 %, celkové populace tvoří cizinci, nejčastěji Švýcaři, Rakušané, Němci a Italové. V Lichtenštejsku trvale žijí přibližně i dvě desítky Čechů.

Demografické složení (k 31. 12. 2020)

- Počet obyvatel: 39 062
- Cizinci: 13 468
- Občané ve věkové hranici 15-64 roků: 25 982
- Občané nad věkovou hranici 65 let: 7 087
- Průměrný věk: ženy – 42,31 let, muži – 41,51 let
- Populační růst: v meziročním srovnání let 2019 a 2020 se zvýšil o 0,8 %
- Hustota obyvatelstva: 241 osob na km²

Náboženské složení

- římskokatolická církev – 79,9 %
- evangelická reformovaná církev – 8,5 %
- islám – 5,4 %

Úřední jazyk

- němčina

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

I lichtenštejská ekonomika byla v roce 2020 citelně zasažena koronavirovou pandemií. Růst HDP poklesl o 7,5 %, přesto je zřejmé, že v přepočtu na obyvatele patří k nejvyšším na světě. Přímý export zboží lichtenštejských společností klesl v 1. pololetí 2020 o - 22,7 % oproti stejnému období roku 2019, v červenci a srpnu se poněkud zotavil na - 12 %. Nejcitelněji se pokles projevil v odvětví těžby a dobývání a dopravních prostředků. Obrat 25 vybraných větších společností poklesl v 1. pololetí téměř o pětinu. Dotčen byl zejména průmysl (- 21 %), finanční a ostatní služby (- 10 %, resp. - 13 %). Navzdory krizi vykázaly tři největší lichtenštejské bankovní skupiny v od ledna do června 2020 příliv nových peněz ve výši 3,6 mld. CHF. Na konci roku 2020 spravovaly majetek klientů ve výši 365,4 mld. CHF, což znamenalo mírný nárůst oproti stejnému období roku 2019. Příčinou záporné míry inflace (- 0,67 % v r. 2020) byly především nižší ceny importovaného zboží. Počet zaměstnaných osob v 1. pololetí stagnoval. V roce 2020 dosáhla míra nezaměstnanosti 1,8 %. Lichtenštejsko je jednou z mála zemí světa, jež nemá státní dluh.

Lichtenštejsko je stabilní, široce diverzifikovaná hospodářská lokalita rozkládající se na velmi malé ploše, kde působí více než 4 000 aktivních společností nabízejících téměř tolik pracovních míst, kolik má Lichtenštejsko obyvatel. Lichtenštejsko je jednou z nejprůmyslovějších zemí světa; silný průmyslový sektor vytváří přes 40 % roční hrubé přidané hodnoty země. Nejdůležitějšími průmyslovými odvětvími jsou strojírenství, výroba strojů a zařízení, výroba přesných zařízení, stomatologický a potravinářský průmysl. Nejvýznamnějším vývozním artiklem jsou kovy, stroje a zařízení, elektronika a výrobky jemné mechaniky. Lichtenštejsko dováží kovové výrobky, stroje a zařízení, osobní automobily. Lichtenštejsko je rovněž vyspělým a inovativním finančním centrem; finanční služby vytvářejí asi čtvrtinu roční přidané hodnoty země. Dne 1. 1. 2020 vstoupil v platnost zákon o blockchainu, čímž se Lichtenštejsko stalo první zemí světa, která oficiálně využívá kryptoměny. Do země se v roce 2019 mimo jiné přesunula i známá kryptoměnová burza Bittrex. Národohospodářský význam původně nejdůležitějšího sektoru zemědělství je okrajový. Totéž platí o cestovním ruchu.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	N/A	- 0,7	- 7,5	N/A	N/A
HDP/obyv. (USD/PPP)	N/A	177 333	N/A	N/A	N/A
Inflace (%)	N/A	0,4	- 0,67	- 0,5	N/A
Nezaměstnanost (%)	N/A	1,5	1,8	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Import zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	N/A	1,67	1,34	N/A	N/A
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,4	0,04	0,04	0,04	0,04
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Veřejné finance Lichtenštejska jsou tvořeny státním rozpočtem a rozpočty jedenácti obcí. Příjmy jsou generovány jednak nejruznějšími daněmi, jednak příjmy z kapitálového majetku a poplatků. Na straně výdajů mají kromě správních nákladů tradičně velký význam oblasti vzdělávání a sociální péče.

Lichtenštejsko nezná veřejný dluh, a je tak jednou z mála nezadlužených zemí světa. Důvodem je především úspěšné hospodářství, jakož i vědomé a disciplinované zacházení s dostupnými zdroji. Rozpočtová kázeň země navíc přináší vysoké rozpočtové rezervy. Veřejný sektor v Lichtenštejsku tak má velkou kapitálovou sílu. Nezbytnou stabilitu zajišťuje politická kontinuita, stabilita sociálního, právního a ekonomického systému, liberální hospodářská politika a švýcarský frank jako zákonné platidlo.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	N/A
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	N/A
Daně	
PO	12,5 %
FO	8 %
DPH	7,7 %
	2,5 %
	3,7 %

Výdaje a příjmy státního sektoru

V roce 2018 (nejaktuálnější údaj) činily nekonsolidované státní výdaje 1 551,3 mil. CHF a nekonsolidované státní příjmy 1 751,0 mil. CHF. Přebytek státního rozpočtu v roce 2018 činil 199,7 mil. CHF, což odpovídá 3,0 % HDP.

Státní rozvaha

Na konci roku 2018 bylo čisté jmění knížectví vyčísleno na 7,9 mld. CHF, přičemž 34,5 % bylo vykázáno na státní úrovni, 23,2 % na úrovni obcí a 42,2 % u fondů sociálního zabezpečení.

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor je jedním z nejdůležitějších odvětví Lichtenštejska.

Předmětem činnosti lichtenštejských bank je především správa aktiv pro soukromé zákazníky a správa majetku. Díky členství Lichtenštejska v Evropském hospodářském prostoru mohou jeho banky plně využívat výhod volného pohybu služeb v rámci jednotného evropského vnitřního trhu. Některé banky jsou prostřednictvím dceřiných společností, poboček nebo zastoupení aktivní i mimo Evropu.

Podle předběžné zprávy z konce roku 2020 činila aktiva spravovaného majetku klientů 13 bankovních institucí včetně dceřiných společností (konsolidovaných) 365,4 mld. CHF; z toho 179,2 mld. CHF, resp. 49 % připadalo na banky v Lichtenštejsku. Čistý příliv nových peněz z lichtenštejských bank, včetně dceřiných společností, se v roce 2020 pohyboval kolem 17,7 mld. CHF (z toho 5,5 mld. CHF v Lichtenštejsku). Celková bilanční suma lichtenštejských bank včetně dceřiných společností na konci roku 2020 činila 94,7 mld. CHF (z toho 73,7 mld. CHF v Lichtenštejsku).

Největší bankou Lichtenštejska je **LGT Bank**, kterou již více než 80 let vlastní knížecí rodina. Disponuje velmi vysokou úrovní finanční stability a svým zákazníkům nabízí přístup ke globální síti a široké škále služeb. Další významnou bankou Lichtenštejska je **BENDURA BANK AG**. Nabízí finanční služby šité na míru především movitým zákazníkům. Poskytuje investiční poradenství a správu aktiv. Svým klíčovými zákazníkům nabízí i transakční bankovníctví. Nejstarší finanční institucí Lichtenštejska je **Liechtensteinische Landesbank AG (LLB)**, jejíž většinu akcií vlastní stát. Skupina LLB nabízí svým klientům služby správy majetku, správy aktiv a služby z oblasti fondů. **Bank Alpinum AG** je nezávislá soukromá banka, jejíž hlavní činností je nabídka služeb privátního bankovníctví.

2.4 Daňový systém

Daňový systém Lichtenštejska je jednoduchý, transparentní a mezinárodně kompatibilní. Daňové sazby jsou nastaveny ve výši, která z Lichtenštejska dělá daňově atraktivní a konkurenceschopnou destinaci. Celkové daňové příjmy státu a obcí dosáhly v účetním roce 2019 (nejaktuálnější údaj) celkové výše 970 mil. CHF, což je o 5,2 %, resp. o 48 mil CHF více než v roce 2018. Nejvýnosnějším typem daně byla majetková daň a daň z příjmu fyzických osob, která činila 264 mil. CHF. Druhé místo zaujala daň z příjmu právnických osob, která činila 263 mil. CHF. Třetí nevysoňnější daní byla DPH s 224 mil. CHF.

Fyzické osoby s trvalým pobytem v Lichtenštejsku podléhají dani z majetku a dani z příjmu. Dále je od nich vybírána zemská daň a příslušná obecní daň. Sazba zemské daně je progresivní a má osm úrovní, přičemž nejvyšší úrovní sazby je 8 %. Obecní daň se vybírá pomocí přírážky k vypočítané zemské dani. Tato přírážka se pohybuje mezi 150 % a 250 % zemské daně a každá obec si ji stanoví každoročně dle vlastního uvážení. Celkové maximální daňové zatížení fyzické osoby se pohybuje okolo 20 %.

Společnosti, které mají v Lichtenštejsku své sídlo, nebo zde skutečně provádějí svou činnost, se pro daňové účely považují za rezidenty.

Právnícké osoby podléhají v Lichtenštejnsku dani ze zisku, která se vybírá ve formě tzv. rovné sazby daně (Flat-Tax-Rate) ve výši 12,5 %. Daň ze zisku je splatná ročně a její vyměřovací základ se stanovuje za kalendářní, resp. daňový rok.

Lichtenštejnská DPH odpovídá švýcarské DPH, ale je vybírána a odečítána ve Vaduzu. Lichtenštejnský zákon o DPH uznává tři daňové sazby: běžná sazba činí 7,7 %, na určité druhy zboží (potraviny, knihy, časopisy nebo léky) a služby se vztahuje redukováná sazba ve výši 2,5 %, v hotelnictví a za ubytovací služby se platí speciální sazba daně ve výši 3,7 %.

V roce 2021 se žádné podstatné změny v daňovém systému Lichtenštejnska neočekávají.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Lichtenštejnsko /Li/ není členskou zemí EU, je však jejím blízkým hospodářským a politickým partnerem v rámci ESVO - člen od r. 1991, a EHP - člen od r. 1995. Většina aspektů vztahů mezi Li a EU se řídí dohodou o EHP, jejímž prostřednictvím získává Li přístup na společný trh 31 členských zemí EHP. Od prosince 2011 je Li také přidruženým členem schengenského prostoru a plně se účastní dublinského systému určení kompetence při udělování žádostí o azyl. V r. 2020 bylo z EU do Li vyvezeno zboží v hodnotě 1 116 mil. EUR, ve stejném roce bylo z Li do EU dovezeno zboží v hodnotě 909 mil. EUR. Li tak s EU stejně jako v minulých letech vykazuje i za r. 2020 zápornou obchodní bilanci (- 207 mil. EUR).

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	1 268,4	1 254,2	1 116,0	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	1 105,9	993,0	909,0	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-162,5	-261,2	-207,0	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Li nepatří mezi významné obchodní partnery ČR; dlouhodobě se nachází cca na 100. pozici s podílem asi 0,01 % na celkovém obrátu zahraničního obchodu ČR. V r. 2020 činilo saldo cz-li obchodu - 9 538 tis. CZK, z pohledu ČR tedy mírně pasivní, přičemž v letech 2015 - 2019 bylo aktivní. V r. 2020 dosáhl vzájemný obrát hodnoty 591 538 tis. CZK, což představuje pokles o 51 498 tis. CZK oproti r. 2019. V r. 2020 dovezla ČR z Li zboží v hodnotě 300 538 tis. CZK. Největší podíl dovozu tvořilo průmyslové spotřební zboží. V témže roce vyvezla ČR do Li zboží v hodnotě 291 000 tis. CZK. Největší podíl vývozu tvořily stroje a dopravní prostředky.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,4	0,3	0,3	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,3	0,3	0,3	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,1	0,0	0,0	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

EU a Lichtenštejnské knížectví jsou blízkými hospodářskými a politickými partnery v rámci EHP od r. 1995. Většina aspektů vzájemných vztahů se řídí právě dohodou o EHP, a to:

- účast na vnitřním trhu EU,

- účast v agenturách EU a programech EU,
- finanční příspěvek Lichtenštejska na hospodářskou a sociální soudržnost v EU a EHP.

V r. 2014 byla podepsána Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku mezi ČR a Lichtenštejnem. O rok později podepsaly EU a Lichtenštejsko dohodu o automatické výměně informací v daňových záležitostech, což značně usnadňuje boj proti daňovým únikům. Tato dohoda platí od r. 2017. Dále ČR participuje na sjednávání Dohody mezi EU a Lichtenštejnem o boji proti podvodům a jiným protiprávním činnostem. ČR od počátku projednávání textu zastávala stanovisko, že by státy, jež mají zájem o úzkou spolupráci s EU a jejich členskými státy, měly přijmout obdobné podmínky, jaké se uplatňují v rámci EU.

Smlouvy s ČR

Smluvní vztahy ČR s LI se odvíjejí od mezinárodních bilaterálních i multilaterálních smluvních dokumentů, jimiž jsou obě země vázány. Jsou pro ně relevantní i ty části acquis EU, které se na základě smluvních vztahů EU a CH promítají i do bilaterálních vztahů jednotlivých členských států s CH a LI. Některé mezinárodní smlouvy uzavřené CH se totiž vztahují i na LI, např. Obchodní smlouva mezi Československou republikou a Švýcarskou konfederací nebo Dohoda mezi vládou ČR a Švýcarskou spolkovou radou o vzájemném zrušení vízové povinnosti. K nejdůležitějším dvoustranným dokumentům patří Memorandum o budoucí spolupráci u příležitosti navázání diplomatických styků mezi ČR a LI z 8.9.2009 a Smlouva mezi ČR a LI o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku z 25.9.2014, která zamezuje tomu, aby byl příjem a majetek zdaňován v obou státech.

3.3 Rozvojová spolupráce

Lichtenštejská oficiální rozvojová pomoc (ODA), která zahrnuje projekty rozvojové spolupráce, pomoc při živelních pohromách, ale i náklady na péči o žadatele o azyl v zemi, dosáhla v r. 2020 dle OECD sumy 26,3 mil. CHF (zhruba 0,5 % HDP). Dlouhodobým cílem Lichtenštejska je však zvýšení svých příspěvků až na 0,7 % HDP.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Lichtenštejsko investuje ročně 8,4 % HDP (přibližně 450 mil. CHF) do výzkumu a vývoje, což z něj činí jednoho ze světových lídrů v této oblasti. Právem lze tuto malou evropskou zemi označit jako centrum pro inovace a technologický rozvoj. Stát štědře podporuje inovativnost start-up/ů a malých a středních podniků.

Služby a ICT

Strategickou příležitostí představuje pro české exportéry především oblast služeb. Perspektivní jsou zejména finanční sektor a IT sektor, na jehož rozvoj Lichtenštejsko klade velký důraz.

Pandemická krize zvýraznila význam digitalizace. V této oblasti budou poptávány software, antiviry, inteligentní aplikace a další, např. cloudové služby, e-commerce, webdesign, e-learning, e-games, apod.

Lichtenštejsko je velmi zajímavou destinací pro ambiciózní FinTech projekty.

Dne 1. 1. 2020 vstoupil v platnost zákon o blockchainu, čímž se Lichtenštejsko stalo první zemí světa, která oficiálně využívá kryptoměny. Díky své jedinečnosti v přístupu ke kryptoměnám se pomalu, ale jistě stává nejatraktivnější zemí světa pro nově vznikající projekty na základně průlomové technologie blockchain.

Mapa oborových příležitostí - Lichtenštejsko

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Vynikající rámcové podmínky a atraktivní perspektivy růstu činí z Lichtenštejska špičkovou obchodní lokalitu. Není náhodou, že zde působí více než 4 000 společností, včetně takových, které úspěšně konkurují na světovém trhu jako globální specializovaní hráči. Obzvláště významná je centrální poloha země s přímým přístupem na trh do všech zemí EU a EHP, jakož i do hospodářské oblasti Švýcarska. Stabilita a spolehlivost Lichtenštejska jakožto státu Triple-A také přispívá k tomu, že se knížectví stává ziskovým místem pro současné podnikání.

4.2 Oslovení

Zejména v koronavirové době se stalo takřka pravidlem oslovovat obchodní partnery online komunikačními kanály, jejichž prostřednictvím může český exportér prezentovat svou firmu, produkt či službu. Tato forma komunikace se bude jistě využívat i nadále. Osobní kontakt je však v mnoha ohledech nenahraditelný, a proto vždy doporučujeme najmout místního obchodního zástupce, či PR agenturu znalou místního trhu a prostředí. Další možností, jak oslovit obchodní partnery, je účast na oborově zaměřeném veletrhu v Lichtenštejsku či Švýcarsku. Lichtenštejsko je velmi malá země, kde se, jak se říká, všichni navzájem znají. První kontakt (a dojem) tak může být pro úspěch záměru rozhodující. Pro radu se lze obrátit na Honorární konzulát ČR ve Vaduzu či na Velvyslanectví ČR v Bernu, které pomocí nástrojů ekonomické diplomacie pomáhá českým firmám na lichtenštejský a švýcarský trh.

4.3 Obchodní schůzka

Po úspěšném oslovení lichtenštejského obchodního partnera přichází na řadu sjednání první obchodní schůzky. Možnost videohovoru existuje, nicméně v tomto případě jsou výhody a důležitost osobního setkání nesporné. Lichtenštejnci plánují hodně dopředu, a proto je důležité sjednat schůzku s patřičným předstihem. Většinou jsou to velice bohatí lidé, pro které platí příslovečné rčení, že čas jsou peníze. Proto doporučujeme poskytnout předem maximum informací, aby dotyčný věděl, co za svůj investovaný čas může získat. Jinak schůzku odmítne, nebo pošle zástupce. Místo setkání je třeba zvolit dle potřeby a zaměření obchodního jednání. Ideální jednací tým se v Lichtenštejsku v ničem nevyvíká středoevropským standardům.

4.4 Komunikace

Úředním jazykem Lichtenštejska je němčina. Lichtenštejnci bývají dobře jazykově vybaveni, a proto většinou nemusí být problém vést jednání v anglickém jazyce. Nemusí to však platit vždy. Znalost němčiny je bezesporu výhodou. Úřední jazyk je také nutný v případě obchodních materiálů. Vždy však záleží na domluvě mezi oběma stranami. Silně nedoporučujeme vést s lichtenštejskými obchodními partnery hovor na téma majetkoprávních sporů s ČR ani jiné politické debaty. Lichtenštejnci jsou na své knížectví hrdí, stejně jako na krásnou přírodu a životní úroveň.

4.5 Doporučení

Jedenáctero pro obchodování s Lichtenštejnem /Li/

- Komunikujte systémově a na jednání se přichystejte. Připravte se na věcného a přímého až odměřeného partnera. Lichtenšteinští se nebojí jít do konfliktu, proto je vhodné se na jednání dobře připravit a být věcný.
- Uplatněte schopnost improvizovat. Kromě přizpůsobení se li organizovanosti je současně výhodou se nevzdávat cz schopnosti improvizace a uplatnit kreativitu.
- Prezentujte se sebevědomě. Kvalitně a moderně zpracovaný web a propagační materiály hrají důležitou roli při prezentaci firmy. Pro stabilní pozici na trhu je klíčová průběžná a velmi aktivní profesionální marketingová propagace. Nechte se inspirovat li a ch konkurencí.
- Nebojte se telefonovat. Vzhledem k formálnímu a často odměřenému způsobu komunikace zjistíte z telefonického rozhovoru mnohem více než při pouhé komunikaci prostřed. e-mailu.
- Nesázejte vždy na to, že se domluvíte anglicky. Znalost němčiny je vždy výhodou, zvyšuje „komfort“ komunikace při delší spolupráci i důvěryhodnost před li partnerem.
- Dodržujte termíny a buďte spolehliví. Pro dlouhodobé rozvíjení obchodních vztahů s li partnery je nutná spolehlivost, pragmatičnost i dochvilnost.
- Nepodceňujte li partnera a jeho znalosti. Ceny zbytečně nenadsazujte. Li firmy mají díky své pozici perfektní informace téměř z celého světa.
- Jen dobrá cena a kvalita na náročném koncentrovaném trhu nestačí. Design a inovace jsou nyní prodejním argumentem a konkurenční výhodou. Nezapomínejte na certifikace a reference. Li je trh malý a náročný.
- S obchodním partnerem, kterého opravdu dobře neznáte a s nímž se skutečně nepřátelíte, nezávádějte řeč na cz-li majetkové spory. Li mají své knížectví a panovnickou rodinu rádi.
- Lichtenšteinští jsou výborní obchodníci. Hledejte obchodní zástupce s již vybudovanými distribučními kanály. Je to finančně i časově výhodná cesta na li trh.
- Poznejte nejen své zákazníky, ale i konkurenci – jezděte na veletrhy. Ne nutně jen do Li, ale i do CH, DE, atd.

4.6 Státní svátky

V Lichtenštejnku se člení svátky na celostátní, kantonální a církevní.

1.1. Nový rok

6.1. Tři králové

Velikonoční pondělí

1.5. Svátek práce

Nanebevstoupení Páně – ve čtvrtek 40 dní po Velikonocích

Svatodušní pondělí – 10 dní po svátku Nanebevstoupení Páně

Slavnost Těla a Krve Páně – 60 dní po Velikonocích

15.8. Státní svátek Lichtenštejnska

8.9. Narození Panny Marie

1.11. Svátek všech svatých

8.12. Početí Panny Marie

25.12. – 1. svátek vánoční

26.12. – 2. svátek vánoční

Přehled všech svátků najdete na webové stránce Feiertage Liechtenstein

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Lichtenštejnský trh je malý, stabilní a bohatý, s mnoha specifiky a překážkami, ale i výhodami. Vstup na tento trh je náročný a je potřeba jej dopředu dobře zvážit. Úspěch v Lichtenštejnsku se zpravidla stává dobrou referencí pro vstup do Švýcarska a na další, daleko větší světové trhy. Neúspěch v Lichtenštejnsku však stojí daleko více prostředků než v okolních zemích. Firemní náklady jsou zde velmi vysoké a zejména služby a pracovní síla patří k těm nejdražším na světě. Lichtenštejnskému partnerovi je potřeba vysvětlit, proč má obchodovat právě s Vámi. Pro něj je mnohem jednodušší a přirozenější obchodovat s firmami ze sousedních států. Měl by tak dopředu jasně vědět, proč se mu vyplatí obchodovat s firmou z Česka. Nejlepší je proto nabízet produkt, který domácí a sousední firmy nemají, nebo poskytovat lepší služby. Lichtenštejnci jsou zvyklí platit za kvalitu, to ale rozhodně neznamená, že se nebudou snažit tlačit cenu dolů.

Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Celní dohodou z r. 1924 se Lichtenštejnsko stalo součástí švýcarského celního prostoru. V letech 1991-1995 došlo k úpravě dohody a Lichtenštejnsko od té doby může – vždy na základě zvláštního ujednání se Švýcarskem – přistupovat jako samostatná smluvní strana k mezinárodním dohodám a jako samostatný členský stát k mezinárodním organizacím v oblasti působnosti celní dohody (např. přistoupení k EHP v r. 1995). Celní dohoda se Švýcarskem byla impulzem pro dalekosáhlou harmonizaci hospodářského práva a práva sociálního zabezpečení. Na švýcarsko-lichtenštejnských hranicích nejsou prováděny žádné celní kontroly a na lichtenštejnsko-rakouských hranicích jsou kontroly prováděny švýcarskými celními úředníky. Švýcarské celní předpisy platí i pro Lichtenštejnské knížectví. Více údajů ohledně dovozu, vývozu a tranzitu zboží do, z a přes Lichtenštejnsko lze získat na webových stránkách Švýcarské celní správy.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Lichtenštejnsko je velmi rozvinutá země s jednou z nejsilnějších ekonomik světa. Zajímavé je, že ve srovnání s Německem či Švýcarskem má vysoký podíl výroby. V zemi je registrováno více firem, než kolik zde žije obyvatel.

Pravidla pro založení a provozování lichtenštejnské akciové společnosti (Aktiengesellschaft - AG) a nadace se příliš neodlišují od jiných německy mluvících zemí, jako jsou Německo a Rakousko. Nespornou výhodou jsou ale velice přijatelné daňové podmínky pro cizí investory (holdingové společnosti), kteří nevykonávají výdělečnou činnost na území Lichtenštejnska / Švýcarska. Obecně platí, že dosažený zisk anebo nárůst majetku holdingových společností nepodléhá ani dani ze zisku, ani živnostenské dani. Nutné je také zdůraznit, že sídlo a bankovní účet v Lichtenštejnsku neznamenají provozování výdělečné činnosti v tomto státě.

Nejběžnějším typem společnosti v Lichtenštejnsku je společnost typu AG (Aktiengesellschaft - akciová společnost). Pro založení AG je třeba jednoho podílníka a jednoho ředitele, který musí být rezidentem. Pro registraci je třeba základní kapitál 50 000 CHF.

Veškeré informace lze dohledat na oficiálních stránkách Wirtschaftsstandort Liechtenstein - Service für Unternehmer.

5.3 Marketing a komunikace

Lichtenštejnsko je bohaté a náročné teritorium, čemuž by měla odpovídat i prezentace firmy, nabízeného produktu či služby. Kromě standardních marketingových postupů je velmi důležité věnovat péči jazykové úrovni – materiály/komunikace by měly být v německém jazyce.

Tradiční marketingové nástroje jako letáky, billboardy, tištěná reklama či reklama v médiích vyjdou velmi drahá a je třeba předem zvážit jejich efektivitu a dosah pro prezentovaný produkt či službu. Levnější a v mnoha případech efektivnější může být využití sociálních sítí, webových stránek, influencerů, ambasadorů a dalších možností internetové propagace. K tomu je možno využít místní PR agentury, které mohou propagaci cílit dle svých zkušeností s místním prostředím. Kontakty na agentury, či informace o propagačních akcích a veletrzích poskytnete na vyžádání Velvyslanectví ČR v Bernu, nebo Honorární konzulát ČR ve Vaduzu.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana práv týkajících se duševního vlastnictví je v Lichtenštejnsku na vysoké úrovni. Země je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) od roku 1972.

Velvyslanectví ČR v Bernu nejsou známy případy porušení práv v oblasti duševního vlastnictví v Lichtenštejnsku, které by se dotýkaly českého držitele práv. Patenty ve vztahu k Lichtenštejnsku ověřuje, uděluje a spravuje švýcarský Spolkový úřad pro duševní vlastnictví (Eidgenössisches Institut für Geistiges Eigentum) se sídlem v Bernu.

Chráněné vzory, značky a design v Lichtenštejnsku ověřuje, uděluje a spravuje knížecí Úřad pro národní hospodářství (Amt für Volkswirtschaft) se sídlem ve Vaduzu.

5.5 Trh veřejných zakázek

Konkrétní informace o veřejných zakázkách jsou k dispozici na stránkách lichtenštejnského úřadu pro veřejné zakázky Fachstelle Öffentliches Auftragswesen (FAW)

Informace o evropských veřejných zakázkách jsou k dispozici na Portál SIMAP/TED.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Lichtenštejnsko patří k finančně nejméně rizikovým zemím světa. Platební podmínky se nijak zvlášť nevymykají evropským zvykům. U menších a nepravidelných transakcí, nebo u prvních dodávek zboží či služeb bývá vyžadována platba předem. U větších mezinárodních transakcí se často využívají dokumentární formy placení při dodání zboží. Dokumenty se předávají většinou prostřednictvím bank, stejně tak i platba (dokumentární inkaso). Mezi dlouhodobými obchodními partnery, kteří si již navzájem důvěřují, je možno domluvit platbu fakturou s dohodnutou dobou splatnosti, nebo dokonce komisní prodej.

Pro řešení obchodních sporů s lichtenštejnským partnerem lze nejprve využít úřadu pro vymáhání dluhů. Více informací naleznete na webových stránkách Betreibungsschalter-plus.ch.

Obecně lze konstatovat, že spory mohou být řešeny smířím řízením nebo u soudu. Výrazně levnější je najít řešení smířím řízením u rozhodčího soudu. V případě soudního projednávání není možné se obejít bez právní pomoci specializovaných kanceláří. Ty jsou sdruženy v advokátní komoře, která zastřešuje všechny advokátní a právnické kanceláře působící v Lichtenštejnsku. Se zástupci některých těchto právnických kanceláří lze komunikovat i v českém jazyce.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup a pobyt na území cizího státu musejí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování těchto podmínek je příslušný zastupitelský úřad dané země; v případě Lichtenštejnska jeho velvyslanectví ve Vídni, které je akreditované i pro ČR. **Následující**

informace jsou určeny tedy jen k základní orientaci. Ačkoli Lichtenštejnsko není členskou zemí EU, je součástí schengenského prostoru. Plný volný pohyb se vztahuje i na občany ČR. K cestě do Lichtenštejnska stačí **platný cestovní pas ČR nebo občanský průkaz ČR**.

Čeští občané nemají v Lichtenštejnsku vízovou povinnost. Při turistických pobytech do 90 dnů v rámci 180 kalendářních dnů není třeba zvláštní povolení. Totéž platí pro léčebné či lázeňské pobyty. Pokud však má český občan v úmyslu pobývat v Lichtenštejnsku déle než 90 dnů v rámci 180 kalendářních dnů, nebo tam vykonávat výdělečnou činnost, je povinen požádat u příslušného místního úřadu o povolení k pobytu (podrobněji v článku 5.8).

Lichtenštejnsko je jednou z nejvyspělejších, nejbohatších a nejbezpečnějších zemí světa, čemuž odpovídají i podmínky pro cestování do Lichtenštejnska. Veřejná doprava je rychlá, bezpečná a propojená se Švýcarskem. Lichtenštejnsko nemá mezinárodní letiště. Nejbližší letiště je v St. Gallen/u, avšak jeho spojení se světem není úplně spolehlivé. Nejpřaktičtější tak je přiletět do Curychu a do Lichtenštejnska poté cestovat asi 1,5 hodiny železniční nebo autobusovou dopravou, případně si vypůjčit automobil. Služby taxi a půjčoven automobilů jsou na švýcarských letištích samozřejmostí, ceny jsou vysoké.

Vzhledem k cenám zdravotních služeb a léků se velmi doporučuje uzavřít před cestou do Lichtenštejnska dobré cestovní pojištění.

Lichtenštejnské hotelnictví je vyhlášené, volba ubytování je tak jen otázkou preferencí a finančních možností cestovatele.

Užitečné webové stránky:

Lichtenštejnské informační stránky <https://www.liechtenstein.li/>

Lichtenštejnská státní správa <https://www.llv.li/>

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Ve vztahu k Lichtenštejnsku se provádí dohoda o volném pohybu osob, kterou uzavřelo Švýcarsko s EU v roce 1999 a která se vztahuje i na občany ČR.

K pracovnímu pobytu v Lichtenštejnsku potřebují čeští občané povolení, která vydává místně příslušný cizinecký a pasový úřad. Informace a kontakty jsou uvedeny pod odkazem Ausländer- und Passamt (APA).

Velmi časté jsou situace, kdy má český občan – pendler povolení pracovat v Lichtenštejnsku, avšak nemá zde povolení k pobytu, a bydlí tak buď ve švýcarském, nebo v rakouském příhraničí.

Klíčem k udělení pracovního povolení je získání pracovního místa, resp. nalezení zaměstnavatele ochotného českého zájemce zaměstnat.

Velvyslanectví ČR v Bernu nabídky na lichtenštejnském pracovním trhu nesleduje a práci v Lichtenštejnsku nezprostředkovává.

Prospěšné informace lze získat i na portálu sítě Evropské služby zaměstnanosti (EURES), jejíž součástí je i Úřad práce České republiky.

Základním posláním předemtné služby je usnadňovat mezinárodní mobilitu pracovních sil. Služby EURES se prostřednictvím bilaterálních smluv vztahují také na Lichtenštejnsko.

Zákonná minimální mzda v Lichtenštejnsku stanovena není. Za férovou minimální mzdu se obecně považují 4 000,- CHF hrubého měsíčně.

Užitečné informace o kolektivních smlouvách a výši platů v různých ekonomických odvětvích lze nalézt např. pod odkazy: GAV in Liechtenstein, Detailhandelsgewerbe, Liechtensteinisches Landesgesetzblatt.

Sociální a zdravotní péče je pro ty, kdo v Lichtenštejnsku pracují legálně a řádně platí veškeré předepsané odvody, na vysoké úrovni.

5.9 Veletrhy a akce

V současné době se kvůli protipandemickým opatřením nepořádají žádné prezenční akce a není jasné, které z těch pravidelně konaných budou obnoveny.

Nejvýznamnějším veletrhem v Lichtenštejnsku je průmyslová, obchodní a řemeslná výstava LIHGA, která se koná každé 2 roky ve městě Schaan. Veletrh LIHGA, který se měl konat, poté, co byl v roce 2020 kvůli koronavirové krizi přesunut na tento rok, ve dnech 14. - 16. a 19. - 22. května 2021, se opět přesouvá, a to na září 2022.

Kalendář akcí v Lichtenštejnsku lze získat na stránkách Veranstaltungskalender Liechtenstein

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR ve Švýcarské konfederaci a v Lichtenštejském knížectví

Botschaft der Tschechischen Republik in der Schweiz und im Fürstentum Liechtenstein
Muristrasse 53
P.O.Box 1304
3000 Bern 16
Schweiz

Vchod na velvyslanectví i na konzulární oddělení je z ulice Burgernzielweg.

K úřadu jezdí tramvaj č. 7 směr Ostring, zastávka Burgernziel.

Telefon: 0041-31-3504070

Fax: 0041-31-3504098

E-mail: velvyslanectví: bern@embassy.mzv.cz

E-mail: konzulárního oddělení: consulate_bern@embassy.mzv.cz

E-mail: obchodně ekonomického úseku: commerce_bern@mzv.cz

Diplomatická a konzulární služba: 0041-79-641 33 00 – (pouze nouzové případy v mimopracovní době)

Pracovní doba: pondělí – pátek: 7:45 – 16:15 h

Honorární konzulát Vaduz

Wuhrstrasse 6

P.O.Box 86

9490 Vaduz

Lichtenštejské knížectví

Telefon: + 423 - 23 63 600

Fax: + 423 - 23 63 601

E-mail: vaduz@honorary.mzv.cz

Konzulární působnost: Lichtenštejské knížectví

Úřední hodiny: čtvrtek: 09.00 – 12.00 hod.

Německo – Zahraniční kancelář CzechInvest Düsseldorf – místně příslušná i pro Lichtenštejsko

E-mail: germany@czechinvest.org

Rakousko – Česká centrála cestovního ruchu –CzechTourism – místně příslušná i pro Lichtenštejsko

E-mail: wien@czechtourism.com

Rakousko - České centrum Vídeň – místně příslušné i pro Lichtenštejsko

E-mail: ccwien@czech.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Diplomatickou působnost pro ČR má Velvyslanectví Lichtenštejska ve Vídni

Botschaft des Fürstentums Liechtenstein

Löwelstrasse 8/7

A-1010 Wien

Rakousko

Velvyslankyně a vedoucí úřadu: Maria-Pia Kothbauer (princezna lichtenštejská)

Telefon: +43 1 535 92 11

Fax: +43 1 535 92 114

Email: vienna@llv.li

Delegace EU ve Švýcarsku a Lichtenštejsku

Delegation der EU für die Schweiz und das Fürstentum Liechtenstein

Christoffelgasse 6

CH-3011 Bern

Švýcarsko

Velvyslanec a vedoucí Delegace: Petros Mavromichalis

Telefon: +41 31 310 15 30

E-mail: delegation-bern@eeas.europa.eu

- 112 Mezinárodní číslo tísňového volání
- 117 Policie
- 118 Požárníci
- 144 Záchraná služba, ambulance
- 1414 Záchraná letecká služba – helikoptéra společnosti REGA
- Ztráta nebo krádež mobilního telefonu: +423 237 74 00

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- Liechtensteinische Landesverwaltung: Základní informační internetová stránka lichtenštejské administrativy. Prostřednictvím této stránky se dostanete na stránky všech ministerstev, jejich jednotlivých odborů, ředitelství a souvisejících agentur a institucí.
- Wirtschaftsstandort Liechtenstein: Informace o ekonomice, službách pro podnikatele, životě a práci v Lichtenštejsku.
- Liechtenstein Finance: Informace o bankách, právních a daňových předpisech.
- Innovation. Standort. Liechtenstein: Informace o podnikání v Lichtenštejsku.
- Liechtenstein Center: Oficiální turistický web Lichtenštejska.
- Česko-lichtenštejská společnost: Společnost, která se stará o přítomnost i budoucnost přátelských vztahů mezi Českou republikou a Lichtenštejským knížectvím.
- Das Fürstentum Liechtenstein - Liechtenstein Marketing: Webové stránky lichtenštejského marketingu, informace o Lichtenštejském knížectví.